

Converses amb un mestre viu a 'El tiempo de la baraka'

La barcelonina Yaratullah Monturiol i el sevillà Abdelmumin Aya recullen a *El tiempo de la baraka* (Almuzara) converses que van mantenir durant anys amb un mestre sufi del Magrib. La característica principal del llibre és la difusió d'un pensament tradicionalment oral que no sol

traspasar a l'àmbit general, malgrat la seva riquesa espiritual. Una bona raó per endinsar-nos en un islam, molt diferent del que acostuma a sortir en els mitjans de comunicació, en què la saviesa es combina amb l'humor i encaixa en la resta de tradicions místiques d'arreu.

ESTILS

L'escriptura com a eina

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

L'amuntegament de lletres que formen paraules i entrellacen frases pot suposar un exercici vanitós en què abocar expectatives i idees i fer-se un lloc en el fangós món literari. Què passa, però, quan aquest objectiu desapareix i escriure esdevé una necessitat que va més enllà de la necessitat? És a dir, quan una identitat no només es fa i refa a través de l'escriptura, sinó que també l'utilitza per anar-se dissolent en un estat porós i trobar aquell preuat lloc on l'ego minva? No poder deixar d'escriure i no donar gaire importància a escriure és una aparent contradicció que nodreix l'escriu, ens acosta a la persona que hi ha darrere l'escriptor i la fa una pràctica molt enriquidora, tant per a qui escriu com per a qui ho llegeix.

Un dels formats en què s'evidencia més aquesta pugna per trobar l'equilibri entre l'atenció personal que requereix l'escriptura i la distensió que demana la immersió espiritual és el dietari, en especial quan l'autor manté la disciplina d'anar-lo elaborant al llarg dels anys. Un d'aquests exemples el trobem en l'extens diari que va anar confeccionant Thomas Merton durant gairebé tres dècades i que ara l'editorial basca Mensajero ha traduït i publicat de manera abreuçada en un únic volum i amb el títol *Diarios 1939-1968*.

Merton (1915-1968) va ser un monjo trapenc que es va convertir en un dels escriptors espirituals més coneguts i publicats del segle XX. Activista pels drets humans i gran impulsor del diàleg interreligiós, va escriure de manera prolífica poesia, assaig, teatre, reflexions teològiques i centenars d'articles (que només per si mateixos ocupen quinze volums). Es va fer famós, entre altres títols, pel supervendes *La muntanya dels set cercles* (1948), el relat autobiogràfic sobre com va passar de jove emmirallat en si mateix a novici al monestir trapenc de Gethsemani (Kentucky, EUA). Tota aquesta allau d'obres circulen en paral·lel al seu diari, en què, amb emotiva sinceritat, descriu els conflictes de combinar la carrera literària amb la vocació sacerdotal. Així, se'ns presenta com una criatura fràgil, recíproca a la diversitat de creences i que assumeix

Al seu diari, Thomas Merton descriu els conflictes de combinar la carrera literària amb la vocació sacerdotal i se'ns presenta com una criatura fràgil que assumeix la seva complexitat última més enllà de cuirasses mentals o d'un distanciament elitista

Presentació del nou llibre d'Agustí Pàniker

Editat per Kairós, *La sociedad de castas. Religión y política en la India*, d'Agustí Pàniker, ens ofereix el fascinant quadre d'una societat que mostra alhora un prodigiós respecte per la diferència i la jerarquia. Es presentarà el 28 d'octubre a les 19 h a la Casa de Convalescència (St. Antoni M. Claret, 171, Barcelona).

La cita de la setmana

"Prendre de dins el camí, saber la pell fina com l'ombra, entendre que l'existència no ens pertany, que el vent no és sol i lliure, que l'arbre no està sempre quiet, que la llum és la mateixa ací i enllà, que tot es troba si es busca, ben fons, ben transparent". Berna Blanch

espiritual

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:

Ecoislam, una crida per aturar la barbàrie

la seva complexitat última més enllà de cuirasses mentals o d'un distanciament elitista en què podria caure fàcilment algú com ell. Poc després d'escriure els llibres que el donen a conèixer internacionalment, confessa: "Cada llibre que surt amb el meu nom és un nou problema... Descobreixo en mi un orgull soterrat i un cert menyspreu cap als altres que ja creia superat, però que en realitat hi continua sent, tan dolent com sempre. No veig com aquest llibre pot fer algun bé". L'espiritualitat serveix per anar-nos polint, lentament, sense escàndols ni receptes màgiques, i Merton testimonia molt bé el procés.

Gairebé vint anys després d'aquesta primera cita, sembla que res hagi canviat, però les subtileses es fan evidents: "Irreflexiu, impulsiu, mandrós, egoista, estrany a mi mateix, infidel a mi mateix, obediència de les més estúpides fantasies, guiat per les emocions i les necessitats més tontes. Sí, ho sé, en part és inevitable. Però també sé que, a despit de totes les contradiccions, hi ha un centre i una força a la qual puc acudir sempre que realment ho desitgi. La gràcia de desitjar-ho rau probablement aquí". Amb l'escriptura es perd, es troba i ho comparteix a través del flux incessant d'anotacions i comentaris del seu diari. Com fan els seus prologuistes i amics personals Patrick Hart i Jonathan Montaldo: "Merton es va fer monjo escrivint sobre com fer-se monjo. Va escriure sobre el silenci per convertir-se en un ésser silenciós. Va escriure sobre la seva condició de perdut perquè Déu el trobés". Gràcies al format que li ofereix el diari ("un llibre sobre tot"), reconeix l'efecte guaridor de l'escriptura, sempre que no se la sobrevalorari: "Per a mi l'important és guardar silenci, meditar i escriure, però escriure va en tercer lloc".

La força de l'escriptura

És interessant assenyalar que Merton no pot deixar d'escriure tot i patir els efectes d'una escriptura d'èxit (reconeixement públic, conferències, peticions editorials, polèmiques...) i els aparents frens a la carrera literària que s'autoimposa en formar part d'un ordre monàstic i valorar la via mística que promou el silenci i la soledat. Davant d'aquestes confessions que arriben al cor, és difícil no preguntar-nos: què té l'escriptura? Quina força amaga que fins i tot per a personatges com

Merton es fa irresistible? Pots ser es deu al seu alt grau terapèutic, en què confessor i confessat es troben en el full en blanc. Té, a més, una altra particularitat: el rastre que deixa l'escriptura pot servir també als altres quan es fa amb voluntat de vincular l'experiència i recórrer a punts comuns, de patiment i felicitat, de dolor i contemplació compartits. Merton ho sap i ens commou profundament perquè reconeix aquesta necessitat d'escriure sense donar-li un pes que no té: "Tinc la sensació que ara passo més temps resant i menys admirant-me a mi mateix. La meua oració és més confusa i fosca. Desapa-

rec i no sé res (només em queda una confusa consciència que els boscos i jo existim i que tinc un centre que està fora de l'àmbit d'aquesta existència). Dues hores són el mateix que cinc minuts. Sona la campana i sovint arribo tard a vespres". Amb una escriptura feta d'experiència i que alhora construeix més experiència, Merton descriu i alimenta una pràctica intensament viscuda, acumula gestos cap als altres, se'ns ofereix i, tot plegat, ens desperta l'anhel de deixar-nos acompanyar, agrairts. —

MERTON CENTER

Confessar la pròpia ignorància

Opinió

PABLO D'ORS
SACERDOT I ESCRIPTOR

Quan confesses la teva ignorància, comences el veritable viatge. Confessar la pròpia ignorància és admetre que tot el que saps no és res en comparació amb allò que pots saber. Més encara: que tot el que hagi pensat o sentit abans sobre les coses o sobre tu mateix és un impediment per arribar a aquestes coses i a aquest tu mateix. Tot el que és camí per arribar a una veritat pot ser també, i sol ser-ho, impediment per arribar-hi. Tot això és, en el fons, elemental; no cal tenir estudis per viure-ho. És més, tenir estudis acostuma a ser perjudicial i tendeix a retardar aquest descobriment. Com més estudis tenim, més prejudicis amassem. I els prejudicis són com una barrera que ens posem i que ens impedeix accedir a la realitat. En aquest no-saber, en canvi, sí que podem començar a ser fecunds. Sovint els escriptors ens sentim perduts en la nostra escriptura, que va començant molt bé, omplint-nos de promeses, per conduir-nos després a aquest punt clau en què la tornada és impossible i l'avenç tan temerari com absurd. Aquest és, com dic, el punt màgic, l'essencial. Es comprèn llavors, encara que sigui remotament, que no cal arribar enlloc, que no cal escriure perquè arribi el dia en què tinguem un llibre, que no cal fer res esperant una meta. La meta o finalitat és l'acció mateixa, sigui quina sigui. La via és l'objectiu. L'escriptura és el fi. Com més he escrit des d'aquesta perspectiva, més s'ha anat eixamplant el camí. I és així com he descobert que no hi ha res amagat, que tot està a la vista. Que no hi ha res a destapar, sinó que n'hi ha prou obrint els ulls i deixant-se anar per començar a volar.

És d'aquest territori d'on neix la veritable paraula creadora, l'única a la nostra mida. I és aquí on es produeix el miracle de la comunió, que és la plenitud a la qual ens cal aspirar.

Procés

"Quan confesses la teva ignorància, comences el viatge. Confessar la pròpia ignorància és admetre que tot el que saps no és res comparat amb allò que pots saber"